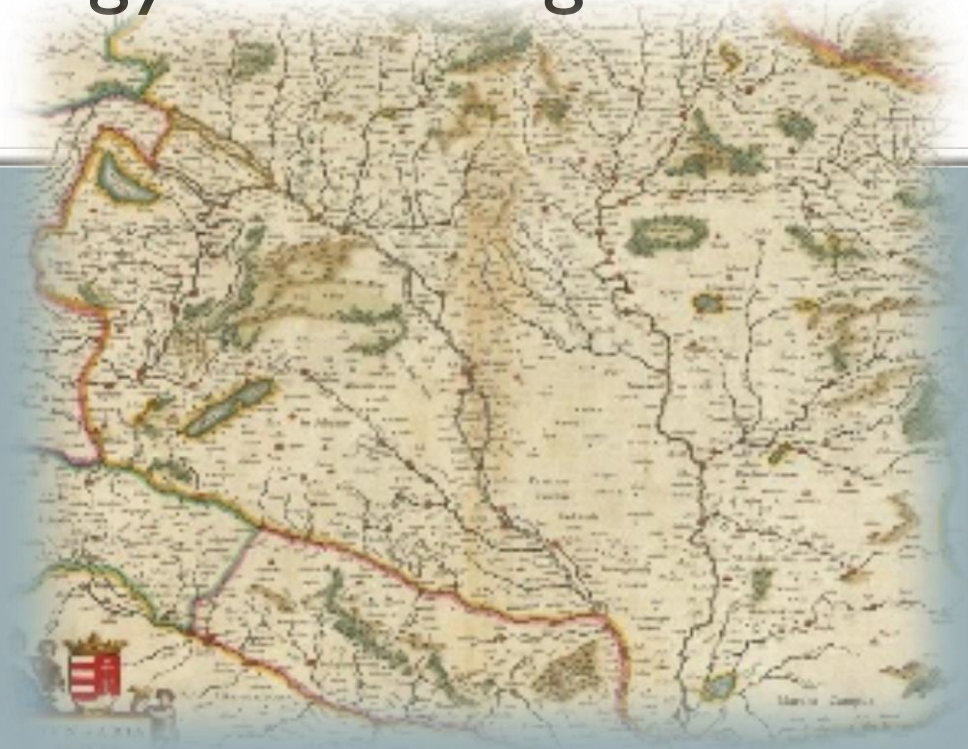
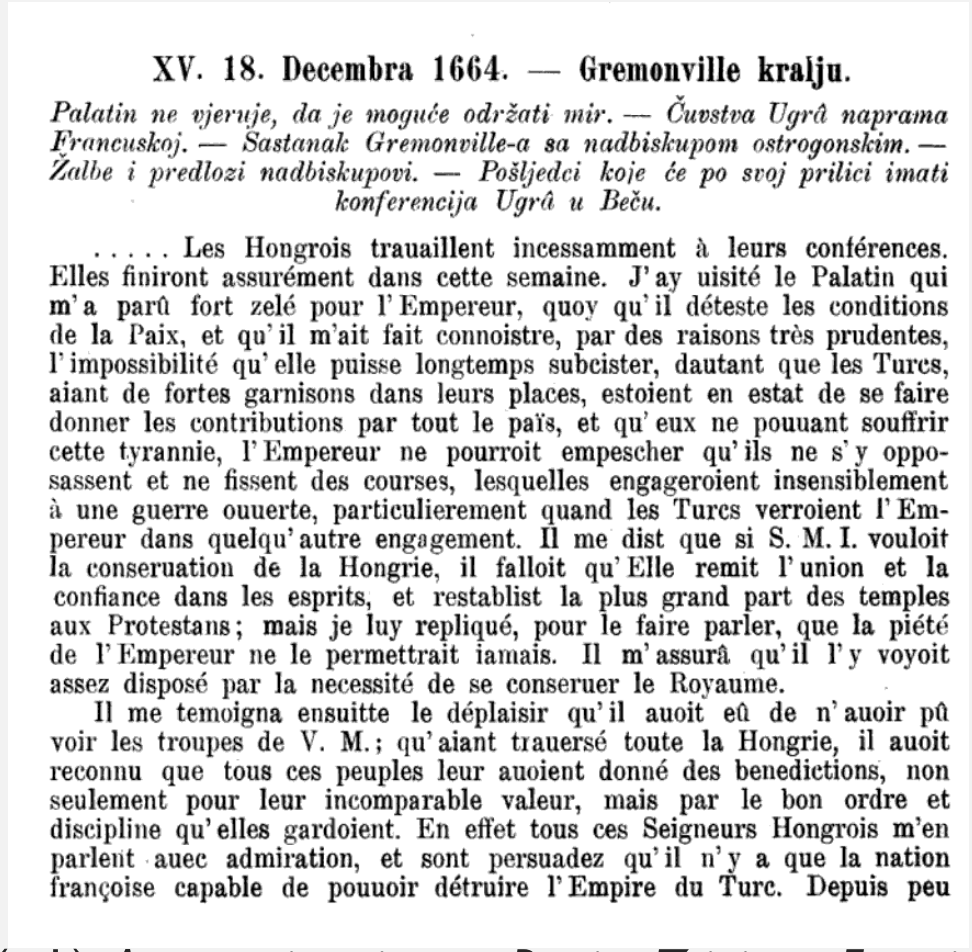
ÚJ SZEMPONTOK A VASVÁRI BÉKE UTÁNI RENDI SZERVEZKEDÉSHEZ

Levéltári Délutánok, 2026. november 24.
Magyar Országos Levéltár

TUSOR PÉTER
(PPKE BTK – Fraknói Kutatócsoport)

FORRÁS-BÁZIS

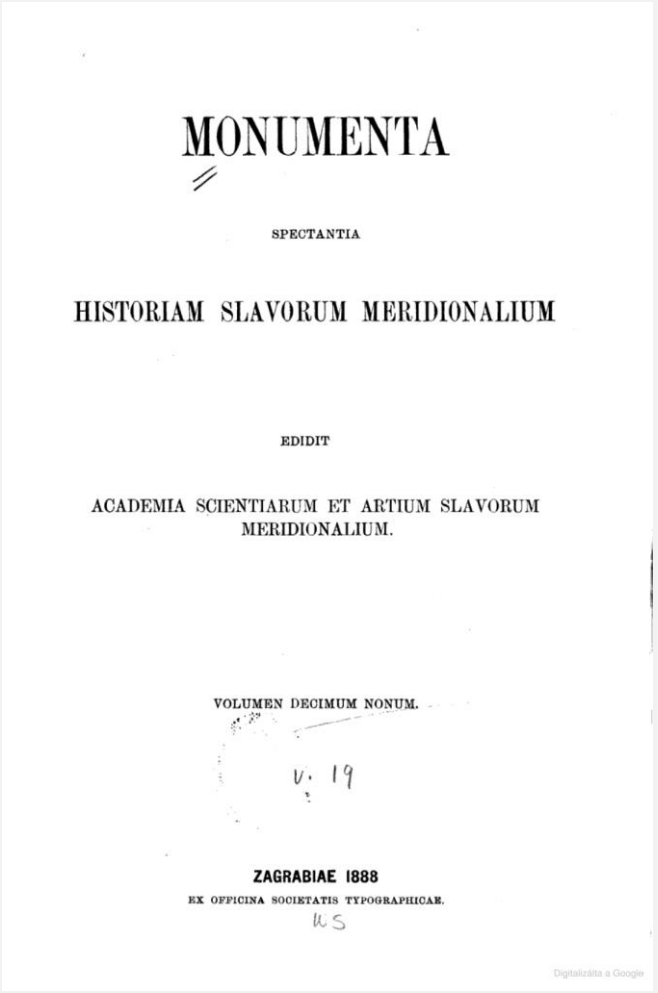

XV. 18. Decembra 1664. — Gremonville kralju.

Palatin ne vjeruje, da je moguće održati mir. — Čuvstva Ugrâ naprama Francuskoj. — Sastanak Gremonville-a sa nadbiskupom ostrogonskim. — Žalbe i predlozi nadbiskupovi. — Pošljedci koje će po svoj prilici imati konferencija Ugrâ u Beču.

. . . . . Les Hongrois trauaillent incessamment à leurs conférences. Elles finiront assurément dans cette semaine. J'ay uisité le Palatin qui m'a parû fort zelé pour l'Empereur, quoy qu'il déteste les conditions de la Paix, et qu'il m'ait fait connoistre, par des raisons très prudentes, l'impossibilité qu'elle puisse longtemps subcister, dautant que les Turcs, aiant de fortes garnisons dans leurs places, estoient en estat de se faire donner les contributions par tout le païs, et qu'eux ne pouuant souffrir cette tyrannie, l'Empereur ne pourroit empescher qu'ils ne s'y opposassent et ne fissent des courses, lesquelles engageroient insensiblement à une guerre ouuerte, particulierement quand les Turcs verroient l'Empereur dans quelqu'autre engagement. Il me dist que si S. M. I. vouloit la conseruation de la Hongrie, il falloit qu'Elle remit l'union et la confiance dans les esprits, et restablist la plus grand part des temples aux Protestans; mais je luy repliqué, pour le faire parler, que la piété de l'Empereur ne le permettrait iamais. Il m'assurâ qu'il l'y voyoit assez disposé par la necessité de se conseruer le Royaume.

Il me temoigna ensuitte le déplaisir qu'il auoit eû de n'auoir pû voir les troupes de V. M.; qu'aiant trauersé toute la Hongrie, il auoit reconnu que tous ces peuples leur auoient donné des benedictions, non seulement pour leur incomparable valeur, mais par le bon ordre et discipline qu'elles gardoient. En effet tous ces Seigneurs Hongrois m'en parlent auec admiration, et sont persuadez qu'il n'y a que la nation françoise capable de pouuoir détruire l'Empire du Turc. Depuis peu

MONUMENTA

SPECTANTIA

HISTORIAM SLAVORUM MERIDIONALIUM

EDIDIT

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM SLAVORUM MERIDIONALIUM.

VOLUMEN DECIMUM NONUM.

V. 19

ZAGRABIAE 1888

EX OFFICINA SOCIETATIS TYPOGRAPHICAE.

US

Digitalizálta a Google

- BALTHASARUS BOGISICH (ed.), *Acta coniurationem Petri a Zrinio et Francisci de Frankopan nec non Francisci Nadasdy illustrantia (1663–1671)* (Monumenta Spectantia Historiam Slavorum Meridionalium 19), Zagrabiae 1888.
- *Bécs, 1665. november 28. Giulio Spinola bécsi apostoli nuncius Giulio Rospigliosi bíboros államtitkárhoz (Archvio Apostolico Vaticano Segr. Stato, Germania, vol. 175, fol. 636r–638v – deciffr.) Di Vienna dal Mons. Nunzio a 28 November 1665. Decifrato 17 Dicembre*

LIPPAY GYÖRGY ESZTERGOMI ÉRSEK (1642–1666) ÉS A RAJNAI SZÖVETSÉG

- Christoph Bernhard von Galen münsteri hercegpüspök (1650 –1678)

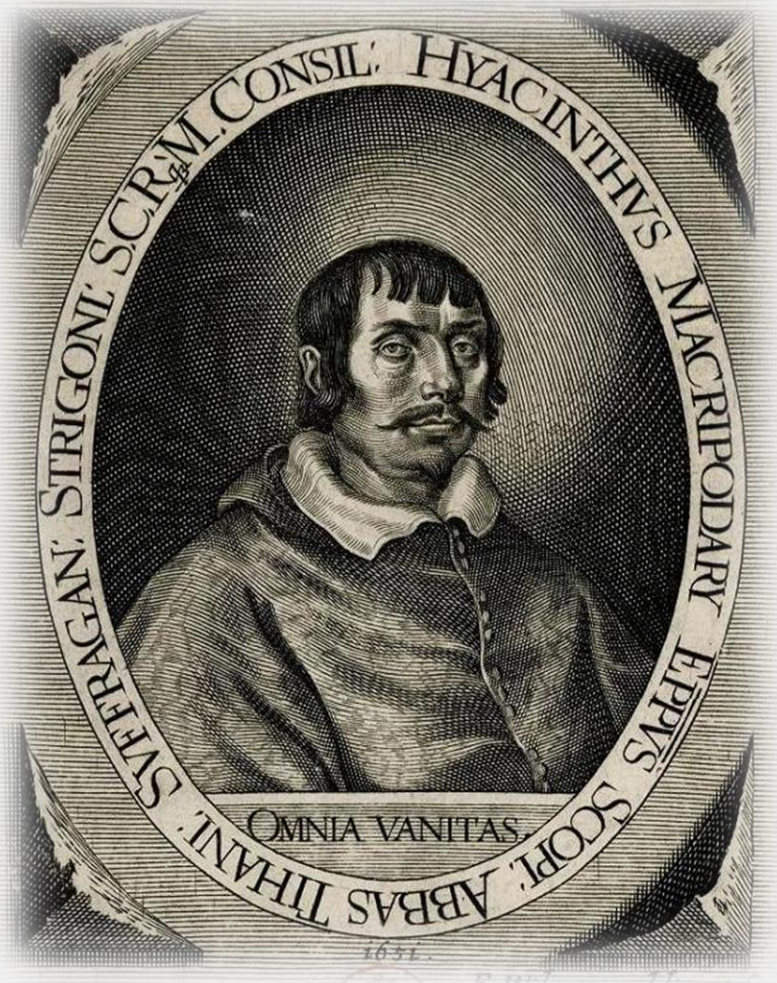
LIPPAY ÉRSEK TITKOS TÁRGYLÁSAI A BÉCSI FRANCIA KÖVETTEL (JACQUES BRETEL DE GRÉMONVILLE, 1664–1673)

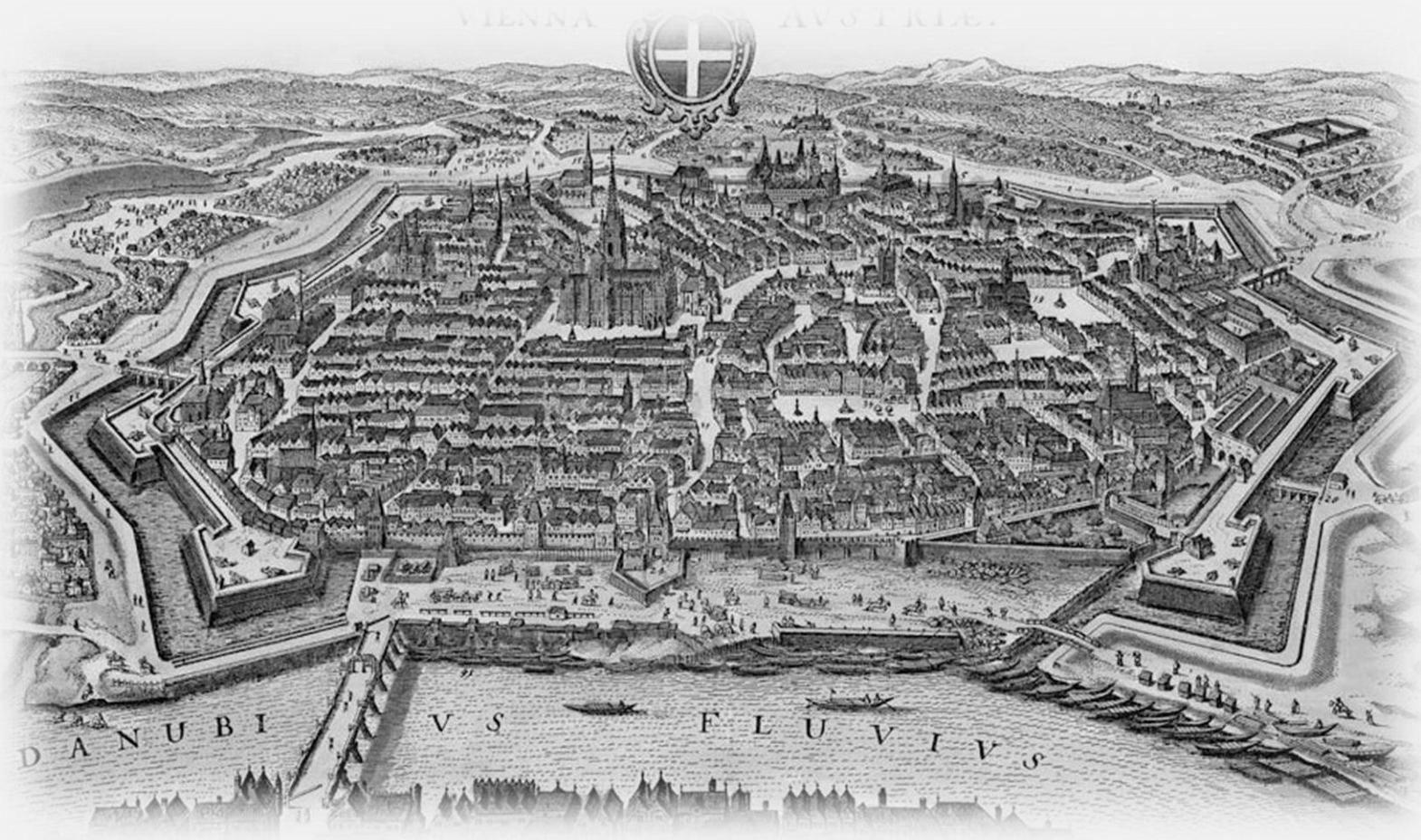

Hugues de Lionne, marquis de Fresnes, seigneur de Berny, franica külügyminiszter (1663 –1671)

MACRIPODARI JÁCINT CSANÁDI PÜSPÖK TITKOS KÜLDETÉSE BÉCSBE, 1665. JANUÁR ÉS ÁPRILIS

SZELEPCHÉNY GYÖRGY TITKOS TÁRGYALÁSA A PÁPAI NUNCIUSSAL, 1665. NOVEMBER

GIULIO SPINOLA BÉCSI APOSTOLI NUNCIUS (1665. JÚL. –1667. ÁPR.)

SZELPECHÉNY GYÖRGY UDVARI MAGYAR KANCELLÁR (1644 – **1666**), NYITRAI PÜSPÖK 1648-TÓL, KALOCSAI ÉRSEK 1657-TŐL, ESZTERGOMI ÉRSEK 1666 **–1685**

HALÁLSOR A HABSBURG-HÁZ OSZTRÁK ÁGÁBAN (1654–1662–1665)

1654 † IV. Ferdinánd (21 éves korában halt meg); – 1657 † III. Ferdinánd (48 éves korában halt meg); – **1662** † Lipót Vilmos, püspök, a Német Lovagrend nagymestere (48 éves korában halt meg); – **1662** † Ferdinánd Károly, Tirol főhercege (34 éves korában halt meg); – **1664** † Károly József, püspök, a Német Lovagrend nagymestere (15 éves korában halt meg); – **1665** † Bajorországi Mária Anna (55 éves korában halt meg); – **1665. június 25.** † Zsigmond Ferenc, Tirol főhercege (24 éves korában halt meg)

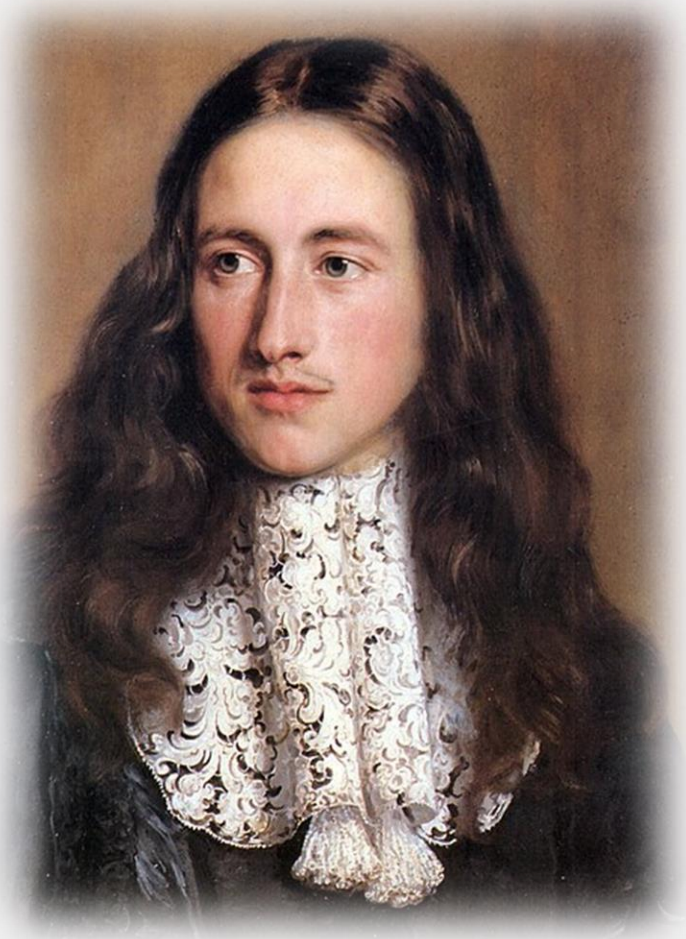
II. KÁROLY ÉS I. LIPÓT

CHIGI HERCEG A MAGYAR TRÓNON?

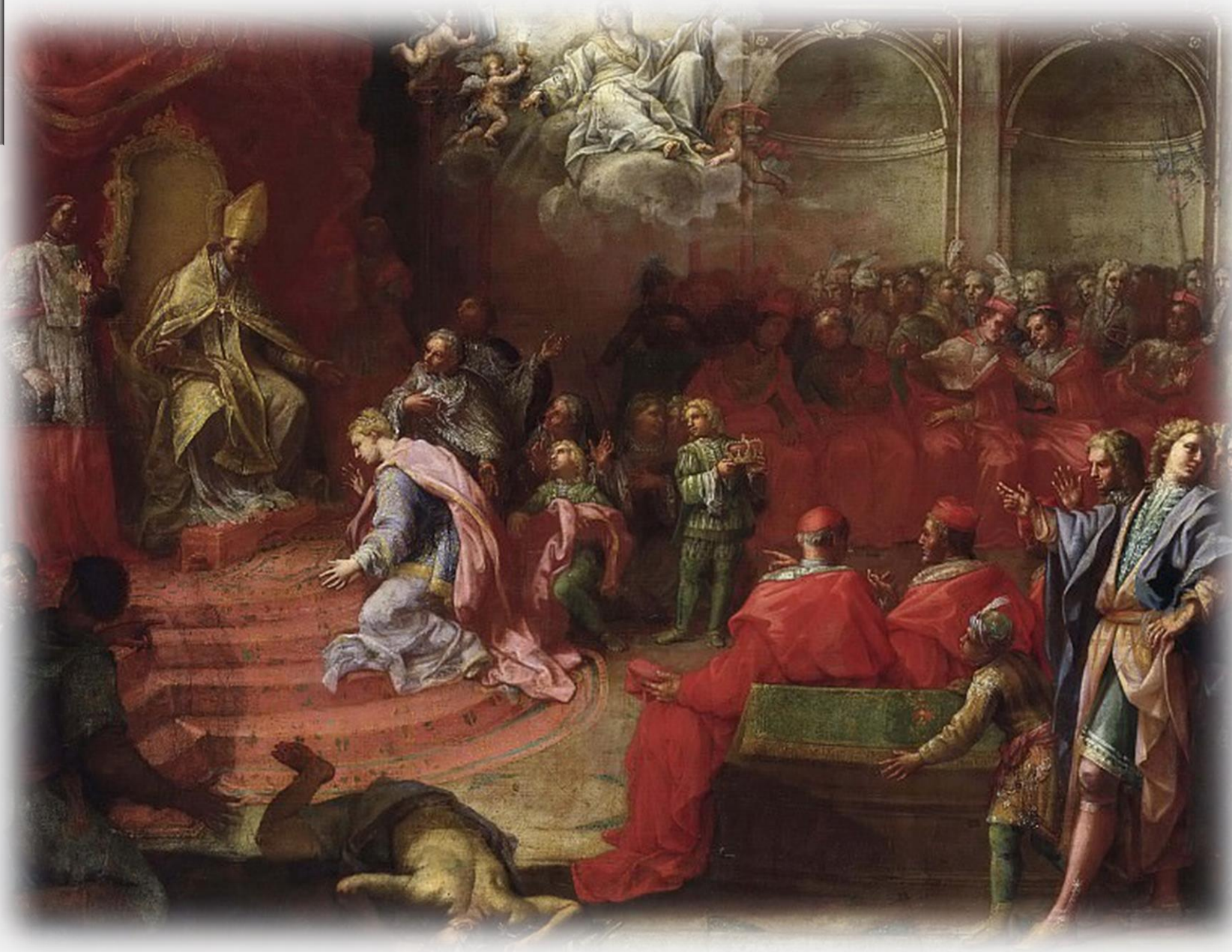

- Agostino Chigi (1634–1705), VII. Sándor pápa (1655–1667) világi neposa, Farnese hercege, és Szent Római Birodalom hercege

VII. SÁNDOR PÁPA ÉS UDVARA

„SZENTSZÉKI PROTEKTORÁTUS ÉS INVESZTITÚRA ÉVES ADÓFIZETÉS FEJÉBEN”

SZELEPCHÉNY GYÖRGY TITKOS TÁRGYALÁSA A PÁPAI NUNCIUSSAL, 1665. NOVEMBER

GIULIO SPINOLA BÉCSI APOSTOLI NUNCIUS (1665. JÚL. –1667. ÁPR.)

SZELPECHÉNY GYÖRGY UDVARI MAGYAR KANCELLÁR (1644 – **1666**), NYITRAI PÜSPÖK 1648-TÓL, KALOCSAI ÉRSEK 1657-TŐL, ESZTERGOMI ÉRSEK 1666 **–1685**

„AZ ORSZÁG KULCSA”: A NYITRAI VÁR

Mária Antónia (*1669)
I. József (*1678)
III. Károly (*)

BIBLIOGRÁFIA

„POUR LES INTÉRÊTS D’ UN SI GRAND ROI?” LIPPAY GYÖRGY ESZTERGOMI ÉRSEK ÉS A „WESSELÉNYI-ÖSSZEESKÜVÉS”

EGYHÁZTÖRTÉNETI SZEMLE 22 (2021) 4, 7–42.

„ET A PENSARE AL SUCCESSORE IN CASO”. SZELEPCHÉNY GYÖRGY ÉS A RENDI SZERVEZKEDÉS. (EGY NUNCIUSI JELENTÉS FORRÁSÉRTÉKE)

LEVÉLTÁRI KÖZLEMÉNYEK 92 (2022) 39–102.

(HTTPS://INSTITUTUMFRAKNOI.HU/TUSOR_PETER)

- **Főpapok és a „Wesselényi-összeesküvés” – Szelepchény püspök-kancellár titkos tárgyalása a bécsi nunciussal (https://ujkor.hu)**
- **Lippay prímás titkos francia tárgyalásai. A „mágnásösszeesküvés” kezdetei, 1664–1665** – *Vigilia*, 87. évf. 2. sz. (2022. február), 161–167. o (https://epa.oszk.hu/02900/02970/00978/pdf/EPA02970_vigiliga_2022_02_161-167.pdf)

IN MAGNIS ET VOLUISSE SAT EST